

Zpravodaj občanského sdružení Pulchra Silva

ROČNÍK VII

ČÍSLO 3
BŘEZEN 2019

Vážení čtenáři, v tomto Zpravodaji přinášíme již avizovanou zprávu o významné tradiční akci - **Šomvaldskym masopustô**; všechny zájemce

pozveme na podruhé pořádanou velikonoční akci **Kraslěce** a také další akce pořádané občanským sdružením Pulchra Silva v dubnu a květnu.

MASOPUST

Ráno v **sobotu 2. března** se sešla početná skupina masopustních maškar u místní hasičské zbrojnice, kde už probíhaly velké přípravy tzv. „**Šomvaldskyho masopustô**“, jedné z již tradičních akcí, pořádaných pravidelně od roku 2013 naším občanským sdružením Pulchra Silva.

Po vyzdobení alegorického vozu jsme se rozjeli za doprovodu hudby na „Chalópka“, odkud letošní **masopustní průvod** začínal. Tady nás již čekali dva dobře známí **mladí harmonikáři** - Karel a Milan Hofingerovi ze Zábřehu na Moravě a společně s nimi se celý průvod vydal dědinou.

Hned v prvním stavení jsme byli velmi srdečně přivítáni a bohatě pohoštěni. V obdobném duchu pak procházka masek pokračovala po celý den, kdy se průvod vydával obcí na dolní či horní konec. Dům od domu jsme **se setkávali s vřelostí a bohatým občerstvením**. Všem rodinám, které nám otevřely své dvorky, a obrazně řečeno také svá srdce, za to moc děkujeme.

Průběh této zvykoslovné akce byl obdobný jako v předchozích letech a prakticky všechny masky se do něj v souladu s tradicí zapojily. **Laufr s nevěstou** poprosili o vpuštění do stavení, **mlynáři** popřáli bohatou úrodu, **kominík** nabídl své služby, **farář s jeptiškou** požehnali panímámě zdraví i hojnost a roz dováděný **medvěd** se občas utrhl **medvědáři**. V průvodu bylo mnoho dalších masek jako např.: **černoch, kat, roztančené cikánky, voják, řezník, doktor, smrtka, kobyly, kuchaři, bába nebo hospodyně, myslivec** a další. Celou pochůzku obcí, kdy

za velmi příznivého počasí a se skvělou náladou prošel průvod masek obcí až na horní konec, tradičně dokumentoval Honza Chlebníček. Kolem 18 hodiny, později než se původně plánovalo, se v prostoru před Blahákovým hostincem odehrála scénka **Porážka Kobêlê**. „Pani Kobêlô“ nám zprvu chtěly ukrást dvě nejmenované osoby. Naštěstí to ale včas zjistil mlynář a situaci zachránil. Hned na to se dvě skupinky maškar začaly hádat, co s nezbednou kobyolkou udělají. Jedna ji hájila, že je hodná a užitečná, ta druhá ji zase hanila. Přes veškerou snahu ji zachránit, přišel od přísného starosty jasný ortel: „Kate, konej svou povinnost!“ Kat tedy rozkaz vykonal a kobyly hlavu sťal. Tak, jak zdejší zvyk velí, se ale při následujícím připitku dostalo trochu „slivovicové medicíny“ i useknuté koňské hlavě a ejhle, stal zázrak. Kobylyka nám opět ožila. Nikdo pak už našemu milému zvířátku nic nevyčítal.

Ale masopust by nebyl masopustem, kdybychom na konci našeho „Šomvaldskyho masopustô“ **nepochovávali kmotru Basu**. To už se ale všichni přesunuli do sálu Blahákovy hostince, kde k poslechu i k tanci pouštěl více i méně známé písně Květoš Smrček. Hostům zde bylo nabídnuto bohaté občerstvení, kterým jsme byli obdarováni místními při masopustním průvodu. Sem hasiči přinesli na márách naši chuděru kmotru Basu. Nad nebožkou truchlily plačky, cikánky i mlynář a farář přitom shrnul události za loňský rok. Na závěr se s basou na márách udělalo poslední kolečko sálem. Pohřební scénka, která se přes počáteční obtíže s technikou nakonec povedla a měla lehce humorný nádech, ukončila masopustní veselí a navodila dobu postní.

Secké zvyků a tradic, která zdejší masopust každoročně organizuje, děkuje **manželům Blahákovým** za vytvoření zázemí pro tuto akci, **hasičskému sboru** za pomoc a **hlavně všem občanům**, kteří nás velmi bohatě hostili a spolu s námi se při tradičním zvyku pobavili. Přejeme všem mnoho štěstí, pevného zdraví, pohody a hojnosti. Příští rok se opět těšíme na shledanou.

IK

AKCE KRASLÊCE

Blíží se **VELIKONOCE** (latinsky pascha, hebrejsky pesach – přechod), období bohatých lidových tradic odpradávná svázaných s vítáním jara, které jsou **nejvýznamnějším křesťanským svátkem**, jenž se spojuje s oslavou zmrtvýchvstání Ježíše Krista.

Vzkříšení Krista (Boží hod velikonoční), k němuž mělo dojít třetího dne po jeho ukřižování (kolem roku 30 či 33 n.l.), **navazuje na postní dobu**. V širším smyslu pak velikonoční doba představuje padesátidenní období od neděle Zmrtvýchvstání do letnic. Velikonoce **jsou svátkem pohyblivým**, jejich datum se rok od roku mění. V západní křesťanské tradici připadá den Zmrtvýchvstání na první neděli po prvním jarním úplňku po rovnodennosti, tedy na měsíce březen či jako letos - duben.

Historicky lze symboly Velikonoc vystopovat jako univerzální symboly jara a plodnosti už ve starověkém Egyptě. **Lidové zvyklosti spojené s Velikonocemi** se pochopitelně v různých kulturách místně liší. U Slovanů (podobně i u Germánů) splynuly lidové oslavy Velikonoc s pohanskými slavnostmi jara, které oslavovaly procitnutí přírody ze zimního spánku. Díky tomu v lidových oslavách Velikonoc dále zůstaly mnohé původem pohanské zvyky (což souvisí s časovou blízkostí křesťanských Velikonoc a jarní rovnodennosti) a podle etnologie tak navazují na pohanskou tradici svátků Beltain a vynášení Morany.

Mezi velikonoční symboly tak patří nejen ty křesťanské, např. **beránek, kříž, jidáše** či **paškál** (tj. velikonoční svíce), ale hlavně tradiční **kraslice** (velikonoční vyzdobená vajíčka), **pomlázka** (rákoska, žila), **zajíček, kočky** či **klapače a hrkače**.

Velikonoční zvyky a tradice si tak jako vloni připomeneme i letos **Akcí KRASLÊCE**, která se uskuteční **v sobotu 20. dubna** ve 14 hod. samozřejmě opět v prostorách sěpky. Udělejte si mezi svátečními jarními dny čas a přijďte se podívat.

K vidění tu bude **výstavka různých druhů kraslic a velikonočních aranžmá**, děti ze školní družiny nám přiblíží **zvyk vynášení Morany**, zazpívá nám **šumvaldský pěvecký sbor**, chybět tady nemůže ani **pletení pomlázek**, ukázka **koledy „šomvaldských klapačů“** a k dobré pohodě je připraveno i **hudební vystoupení**.

Vstupné na akci je dobrovolné, ale stejně jako vloni velmi uvítáme, pokud si vstup „uhradíte“ přinesením jakéhokoli zdobeného vajíčka, drobné velikonoční instalace nebo předáním nějakého artefaktu pro připravované muzeum (dokument, fotografie či předmět). Pokud zde chcete vystavit své kraslice či celá velikonoční aranžmá, můžete je přinést už ve čtvrtek odpoledne, kdy probíhá instalace výstavy. V sobotu po skončení akce si je pak zase odnesete.

Akce KRASLÊCE je určena pro celé rodiny, od vnučat po babičky. Srdečně všechny zveme. Přijďte si prohlédnout velikonoční výstavku a připomenout si zvyky a tradice, které svátky jara provází. JK

KALENDÁŘ AKCÍ PULCHRA SILVA:

so 20.4. Akce Kraslêce s velikonočním programem sěpka ve 14 hod.
so 27.4. I. cyklovýlet - trasa na Uničov a Troubelice od KD v 9 hod.
so 11.5. II. cyklovýlet - do zábřežského muzea od KD v 8 hod.
pá 17.5. Šomvaláci cestôjó - výstava+úhrada zájezdu sěpka od 14 h.

ZPRAVODAJ o.s. PULCHRA SILVA- pravidelný měsíčník, jenž je přílohou Šumvaldských novin, vydává sdružení Pulchra Silva, Šumvald, č. p. 17.
 kontakt: jarda.krestyn@seznam.cz nebo fgaston@seznam.cz